

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI

Ro'yxatga olindi:

№ BD – 5510500-2.22

2021 yil "04" iyun

KLINIK FARMATSIYA VA FARMAKOKINETIKA ASOSLARI

MODUL DASTURI

• Bilim sohasi: 500000 - Sog'liqni saqlash va ijtimoiy ta'minot
Ta'lim sohasi: 510000 - Sog'liqni saqlash
Ta'lim yo'nalishi: 5510500 - Farmatsiya (turlari bo'yicha)

TOSHIKENT – 2021

1. O'quv fanining dolzarbligi va oliy ta'limdagi o'rni

Zamonaviy ta'lim dasturlari asosida yetuk mutaxassis kadrlar tayyorlash va ta'lim samaradorligini oshirishga doir masalalar O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Oliy ta'lim muassasalarida ta'lim sifatini oshirish va ularning mamlakatda amalga oshirilayotgan keng qamrovli islohatlarda faol ishtirokini ta'minlash bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida" PQ-3775-son va "Tibbiyot va farmatsevtika ta'limi va ilm-fani tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida" PQ-4310-son qarorlarida o'z ifodasini topgan.

Klinik farmatsiya va farmakokinetika asoslari moduli dori vositalarining klinikada ishlatilishi, farmakoterapiyasi va boshqa dorilar bilan birga qo'llanilishi, dorilarni tavsiya etish va turmushga tatbiq etishni bilgan holda taxlii qila olishni o'rganadilar.

Klinik farmatsiya va farmakokinetika asoslari moduli o'quv rejaning umumkasbiy modullar blokiga taalluqli bo'lib, 5 kurs IX-X semestrda o'qitiladi. Modulni o'zlashtirgan talaba farmatsevtik yordam, farmakokinetika, klinik farmakologiya kabi modullarni oson tushunadi va o'zlashtiradi.

2. O'quv modulining maqsadi va vazifalari

2.1. Modulning maqsadi:

(9-semestr): muayyan patologik jarayonda retseptsiz dori vositalarining samarali xususiyatlarini e'tiborga olgan holda eng samarali va havfsiz preparatni to'g'ri tanlash, hamda o'tkazilayotgan davolashning samaradorligini va havfsizligini baholovchi mezonlar bilan ta'minlash bo'yicha ko'nikmalarni egallashdan iborat. Klinik farmatsiya va farmakokinetika asoslari – tibbiyot fanlarining bitta qismi bo'lib, uning asosiy maqsadi turli kasalliklarni etiologiyasidavolash printsiplari va to'g'ri qo'llashni o'rganishdan iborat. Dori vositalari farmakokinetikasi va ko'rsatkichlarini o'rgatish, yurak qon tomir tizimiga kasalliklarida klinik farmatsiya printsiplari, yuqori nafas yo'llari kasalliklarida klinik farmatsiya va davolash printsiplarini o'rgatish. Markaziy nerv tizimi kasalliklarida klinik farmatsiya va farmakokinetika asoslarini o'rganishdan iborat.

(10-semestr): Ovqat xazm qilish tizimi kasalliklarida davolash printsiplari, gormonal va immun tizimi kasalliklarida klinik farmatsiya va farmakokinetika asoslarini, yallig'lanish jarayonlarida, antimikrob vositalarni qo'llash va onkologik kasalliklarida davolashdagi printsiplari va dorilar farmakokinetikasi, dorivor o'simliklar davolashdagi printsiplari va dorilar farmakokinetikasi.

2.2. Modulning vazifalari:

(9-semestr):

- Dori vositalari farmakokinetikasi va ko'rsatkichlarini o'rgatish

Tuzuvchilar:

R.X. Sultanova

Farmakologiya va klinik farmatsiya kafedrasi mudiri, v.b. dotsenti, PhD

K.S. Rizayev

Farmakologiya va klinik farmatsiya kafedrasi professori

N.V. Shiltsova

Farmakologiya va klinik farmatsiya kafedrasi dotsenti

Taqrizchilar:

V.B. Rasulova

Toshkent Farmatsevtika instituti, tibbiy va biologik fanlar kafedrasi dotsenti

L.T. Daminova

Toshkent Davlat Stomatologiya instituti 2 sonli terapevtik yo'nalishlar kafedrasi professori, t.f.d.

Modul dasturi Toshkent farmatsevtika institutida ishlab chiqilgan.

Modul dasturi Toshkent farmatsevtika instituti Kengashida ko'rib chiqilgan va tavsiya qilingan 2021 yil "26" maydagi "10" - sonli bayonnomasi.

Modul dasturi O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligi tibbiyot va farmatsevtika uzluksiz kasbiy ta'limi muassasalararo Muvofiqlashtirish kengashining 2021 yil "13" apreldagi "3" - sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligining 2021 yil "4" iyundagi "121" - sonli buyrug'ining I-ilovasi bilan modul dasturi tasdiqlangan.

- yurak qon tomir tizimiga kasalliklarida klinik farmatsiya printsiplari
- yuqori nafas yo'llari kasalliklarida klinik farmatsiya va davolash printsiplarini o'rgatish.
- Markaziy nerv tizimi kasalliklarida klinik farmatsiya va farmakokinetika asoslarini o'rgatishdan iborat.
- Amaliyotdagi mutaxassislariga maslahat va yordam berish.
- Turli kasalliklarda kompleks holdagi retseptsiz dorilarning farmakoterapiyani ishlab chiqish va yangilab berish.

(10-semestr):

- Ovqat xazm qilish tizimi kasalliklarida davolash printsiplari
- gormonal va immun tizimi kasalliklarida klinik farmatsiya va farmakokinetika asoslarini
- yallig'lanish jarayonlarida
- antimikrob vositalarni qollashda
- onkologik kasalliklarida davolashdagi printsiplari va dorilar farmakokinetikasi
- dorivor o'simliklar davolashdagi printsiplari va dorilar farmakokinetikasi.

2.3. Modul bo'yicha talabalarning bilim, ko'nikma va malakalariga qo'yiladigan talablar:

9-semestr yakunida

4 kredit

- bemorlarni dorilarning nojo'ya ta'sirlaridan himoyalash;
- shifokor kelguncha birinchi tibbiy yordam ko'rsata olish;
- dori vositalaridan ratsional foydalana olish;
- «shifokor-bemor-farmasevt»larning o'zaro munosabatlariga oid kompleks masalalarni hal qila bilish;
- asosiy simptom va sindromlarni davolash uchun kam zaharli, nojo'ya ta'sirlardan holi, yuqori samaraga ega preparatlarni tanlay bilish;
- har bir bemor uchun dori moddalarining optimal shaklini, dozasini, qo'llash muddatini tanlash, birga qo'llash bilan bog'liq holatlarni tushuntira bilish;
- shifokorlarni yangi dorilar bilan tanishtirish, dorilarni boshqa o'xshash preparat bilan almashтира olish to'g'risida *tasavvurga ega bo'lishi*;
- dori moddalarining turli xil patologik holatlardagi asosiy farmakokinetik ko'rsatkichlarini;
- organizmda dori moddalarining miqdorini farmakokinetik izlanishlar orqali nazorat qilish printsiplarini;
- retseptsiz beriladigan dorilar bilan davolanuvchi asosiy simptom va sindromlarni;
- kasallikni xarakteriga, ichki va tashqi omillarga bog'liq holatda dori moddalarini dozalashtirish;

- dori moddalarining o'zaro munosabatining asosiy ko'rinishlarini;
- dori moddalarini noo'rin qo'llaganda qayd etiluvchi nojo'ya ta'sirlarni;
- Respublikamizda hayotiy zarur dori-darmonlar ruyxatiga kirgan preparatlarni;
- aholiga o'z-o'zini davolashning salbiy oqibatlarini va ratsional davo usullarini tushuntira bilish va ulardan foydalana olishi;
- 1. retseptsiz qabul qilinadigan dorilarga nisbatan asosiy talablarni baholay olish;
- 2. dori moddalarining farmakologik ta'sirini va guruhlarini aniqlay olish;
- 3. qayd etilishi mumkin bo'lgan nojo'ya ta'sirlarni oldini olish;
- 4. dorilarni birgalikda tayinlay olish;
- 5. dorilar samarasini organizmni funksional holatiga, ichki va tashqi faktorlarga, farmakodinamik va farmakokinetik xususiyatlariga bog'liq ravishda o'rgana olish

amaliy ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.

10-semestr yakunida

3,5 kredit

- Ovqat xazm qilish tizimi kasalliklarida davolash printsiplarini bilish
- gormonal va immun tizimi kasalliklarida klinik farmatsiya va farmakokinetika asoslarini bilish
- yallig'lanish jarayonlarida davolash printsiplarini bilish
- antimikrob vositalarni qollashda davolash printsiplarini bilish
- onkologik kasalliklarida davolashdagi printsiplari va dorilar farmakokinetikasida davolash printsiplarini bilish
- dorivor o'simliklar davolashdagi printsiplari va dorilar farmakokinetikasi.asosiy simptom va sindromlarni davolash uchun kam zaharli, nojo'ya ta'sirlardan holi, yuqori samaraga ega preparatlarni tanlay bilish;
- har bir bemor uchun dori moddalarining optimal shaklini, dozasini, qo'llash muddatini tanlash, birga qo'llash bilan bog'liq holatlarni tushuntira bilish;
- shifokorlarni yangi dorilar bilan tanishtirish, dorilarni boshqa o'xshash preparat bilan almashтира olish to'g'risida *tasavvurga ega bo'lishi*;
- dori moddalarining turli xil patologik holatlardagi asosiy farmakokinetik ko'rsatkichlarini;
- organizmda dori moddalarining miqdorini farmakokinetik izlanishlar orqali nazorat qilish printsiplarini;
- retseptsiz beriladigan dorilar bilan davolanuvchi asosiy simptom va sindromlarni;
- kasallikni xarakteriga, ichki va tashqi omillarga bog'liq holatda dori moddalarini dozalashtirish;
- dori moddalarining o'zaro munosabatining asosiy ko'rinishlarini;
- dori moddalarini noo'rin qo'llaganda qayd etiluvchi nojo'ya ta'sirlarni;

- Respublikamizda hayotiy zarur dori-darmonlar ruxsatiga kirgan preparatlarni; - aholiga o'z-o'zini davolashning salbiy oqibatlarini va ratsional davo usullarini tushuntira bilishi va ulardan foydalana olishi;

1. Ovgat xazm qilish tizimi kasalliklarida davolash printsipini bilish
2. gormonal va immun tizimi kasalliklarida klinik farmatsiya va farmakokinetika asoslarini bilish
3. yallig'lanish jarayonlarida davolash printsipini bilish
4. antimikrob vositalarni qo'llashda davolash printsipini bilish
5. onkologik kasalliklarda davolashdagi printsipari va dori-lar farmakokinetikasida davolash printsipini bilish
6. dori-lar samarasini organizmni funksional holatiga, ichki va tashqi faktorlarga, farmakodinamik va farmakokinetik xususiyatlariga bog'liq ravishda o'rgana olish amaliy ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.

3. Asosiy nazariy qism

3.1. Moduldaqi ma'ruza mashg'ulotlari mavzulari va mazmuni, tashkil etish bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar:

9-senestr bo'yicha:

1-mavzu. Klinik farmatsiya fani. Umumiy printsipari. Dori-larni organizmga kiritish yullari va so'rilishi. Ularning og'sillar bilan bog'lanishi va organizmda tarqalishi.

Klinik farmatsiya fani va uni boshqa fanlar bilan aloqasi. Klinik farmatsevtika amaliyotida fanining ahamiyati. Umumiy printsipari. Dori-larni organizmga kiritish yullari va so'rilishi. Ularning og'sillar bilan bog'lanishi va organizmda tarqalishi.

2-mavzu. Farmakokinetika fani to'g'risida tushuncha va uning vazifalari. Farmakokinetik o'lovlar. Dori moddalarini yuborish yo'llari va biosamaradorligi.

Dori-larni biotransformatsiyasi, ularning klinik farmatsiyada ahamiyati. Dori vositalarini metabolismi. Ularning organizmdan chiqarilish yo'llari

3-mavzu. Dori moddalarining so'rilish yo'llari va unga ta'sir etuvchi omillar Farmakokinetik jarayonlarni modelashirish.

Dori moddalarining so'rilish yo'llari va unga ta'sir etuvchi omillar. Farmakokinetik jarayonlarni modelashirish.

4-mavzu Dori moddalarining oziq-ovqatlar va b. moddalar bilan ta'sirlashuvi. Dori-larning o'zaro ta'sirlashuvi.

Dori-larning nojo'ya ta'sirlari va ularni oldini olish tadbirlari.

Dori vositalarining nojo'ya ta'sirini oldini olish tadbirlari. Dori moddalarining oziq-ovqatlar (suyuqliklar bilan) va b. moddalar bilan ta'sirlashuvi. Dori-larning o'zaro ta'sirlashuvi va farmakokinetikasi.

5-mavzu Emizikli va xomilador ayollarda dori-lar kinetikasining o'ziga xosligi.

Emizikli va xomilador ayollarda dori-lar kinetikasining o'ziga xosligi. Ularda dori vositalarini tayinlash algoritmi.

6-mavzu. Yosh bolalar va qariyalarda dori-lar kinetikasining o'ziga xosligi. Yosh bolalar va qariyalarda dori-lar kinetikasi xaqida tushuncha. Ularda dori vositalarini tayinlash algoritmi.

7-mavzu. Amalda tasdiqlangan tibbiyot. Ratsional farmakoterapiya.

Amalda tasdiqlangan tibbiyot xaqida tushuncha. Ratsional farmakoterapiya usullari to'risida ma'lumot.

8-mavzu. YULK, kelib chiqishi, patogenezi, davolash printsipari va dori-lar farmakokinetikasi.

Yurak ishemik kasalligi etiologiyasi, patogenezi va asoratlari to'g'risida ma'lumot. Davolash printsipari. YULK ning o'tkir va surunkali kechimida tayinlanadigan dori vositalari. Dori-larni qo'shib ishlatilishi va nojo'ya ta'sirini oldini olish. Yurak ishemik kasalliklari (stenokardiya va miokard infarkti) davolashning zamonaviy printsipari

9-mavzu. Arimiyalar va ularning davolashda ishlatiladigan dori-larning ishlatilish printsipari.

Arimiyalar, ularning turlari, kechimi. Yurak ritmini buzishlari (arimiyalar)larni davolash printsipari. Antiaritmik preparatlarning klinik-farmakologik xarakteristikasi.

10-mavzu. Yurak yetishmovchiligining turlari, davolash printsipari.

Yurak yetishmovchiligi patofiziologiyasi, etiopatogenezi, kechishi, asoratlari. Kasallikning farmakoterapiyasi. Yurak kasalliklarida ishlatiladigan dori-larning farmakokinetik parametrlari. Yurak faoliyatini o'tkir va surunkali etishmovchiligida dori vositalarini ishlatilish printsipari.

11-mavzu. Ateroskleroz kasalligini davolash printsipari.

Ateroskleroz sabablari, patogenezi, asoratlari. Aterosklerozni davolashda ishlatiladigan preparatlarning klinik farmakologik xarakteristikasi.

12-mavzu. Arterial gipertenziyalar, patofiziologiyasi, davolash usullari va dorilar farmakokinetikasi.

Arterial gipertenziyani etiopatogenezi, kechishi, asoratlari. Antigipertenziv dorilar tasnifi va ularning ishlatilishi. Renin-angiotenzin tizimiga ta'sir etuvchi dorilar. Kombinirlangan antigipertenziv dori vositalari.

13-mavzu. Bronxitlar va pnevmoniyalarni davolashda ishlatiladigan dori moddalari va dorilar farmakokinetikasi.

Bronxitlar va pnevmoniyalarni etiopatogenezi, kechishi, asoratlari va davolash prinsiplari. Yuqori nafas yo'llari kasalliklarida ishlatiladigan preparatlar.

14 mavzu. Bronxial astma, kelib chiqishi, patogenezi, davolash prinsiplari va dorilar farmakokinetikasi.

Bronxial astma, kelib chiqishi, kechimi, unda ishlatiladigan preparatlarning farmakoterapiyasi.

15-mavzu. Kamqonlik, kelib chiqishi, turlari, davolash prinsiplari va va dorilar farmakokinetikasi.

Gemopoez, eritropoez, leykopoez to'g'risida tushuncha, ularning patofiziologik xollatlari. Kamqonlik turlari ularning kechish asoratlari, davolash prinsiplari. Simptomatik va essensial arterial gipertenziyalarni davolashning hozirgi zamonaviy usullari.

16-mavzu. Qon ivishiga ta'sir etuvchi dori moddalarining klinik farmatsiada roli va va dorilar farmakokinetikasi.

Qonning quyilish jarayonining buzilishi va farmakoterapiyasi usullari.

17-mavzu. MNTni susaytiruvchi dori moddalari bilan davolash prinsiplari va va dorilar farmakokinetikasi.

MNTni susaytiruvchi dori moddalari bilan davolash prinsiplari. Etiopatogenezi, kechishi, asoratlari va davolash prinsiplari.

18-mavzu. Psixostimulyator dori moddalarini ishlatilishida farmakokinetikasi va dorilar farmakokinetikasi.

MNTni kuchaytiruvchi dori moddalari bilan davolash prinsiplari. Etiopatogenezi, kechishi, asoratlari va davolash prinsiplari.

10-senestr bo'yicha:

19-mavzu. Gastritlar. Oshqozon va 12 barmoq ichak yara kasalligi. Kelib chiqishi, patogenezi, davolash prinsiplari va dorilar farmakokinetikasi.

Gastritlar. Oshqozon va 12 barmoq ichak yara kasalligi. Kelib chiqishi, patogenezi, davolash prinsiplari.

20-mavzu. Ichak faoliyatiga ta'sir etuvchi dori moddalari va dorilar farmakokinetikasi.

OlSning kasalliklarida beriladigan dorilarni tanlash. Qabziyatda davolash tamoyillarini bilish. Spastik va atonik qabziyat turlari va ularda ko'rsatiladigan dori vositalarni qo'llash tamoyillari. Meteorizmning kelib chiqish sabablari va davolashda ishlatiladigan dori vositalar.

21-mavzu. Jigar va o't yo'llari kasalliklarini davolashda ishlatiladigan dori moddalari va dorilar farmakokinetikasi.

Jigar va o't yo'llarining surunkali kasalliklari kelib chiqishi, belgilari, ularda farm yordam tamoyillari. Xoleretiklar va xolikinetiklarning ishlatilishi. Gepatoprotektorlarning ishlatilishi va ularni tavsiya etishda farmasevtik yordam.

22-mavzu. Buyrak kasalliklari, kelib chiqishi, davolash prinsiplari.

Buyrak kasalliklari. Etiopatogenezi. Kechishi, asoratlari va davolash prinsiplari. Buyrak kasalliklarini davolashda ishlatiladigan dorilar xarakteristikasi. Buyrak kasalliklarini davolashda diuretik dori vositalarining o'rni.

23-mavzu. Buyrak tosh kasalliklari kelib chiqishi, davolash prinsiplari va dorilar farmakokinetikasi.

Buyrak tosh kasalliklari va ularning kelib chiqishi, davolash prinsiplari va dorilar farmakokinetikasi. Tezkor xolatda qo'llaniladigan dori vositalar.

24-mavzu. YAQNV va ularning tibbiyotda ishlatilishi va dorilar farmakokinetikasi.

YAQNVlarning tasnifiga ko'ra ishlatilishi, ularning nojo'ya ta'siri va farmakokinetikasi.

25-mavzu. Revmatik kasalliklar va ularni davolash prinsiplari va dorilar farmakokinetikasi.

Revmatik kasalliklar etiopatogenezi, kechishi, asoratlari, davolash prinsiplari, va dorilar farmakokinetikasi.

26-mavzu. Qandli diabet, turlari, davolash prinsiplari va dorilar farmakokinetikasi.

Qandli diabet kasalliklarining etiopatogenezi, kechishi, belgilari, asoratlari va ularni turlari. Insulin preparati va uni qo'llashdagi muammolar va ularning farmakoterapiyasi. Qandli diabet kasalligida ishlatiladigan preparatlar xarakteristikasi.

27-mavzu. Anabolik steroidlar va jinsiy gormonlar preparatlari turlari, davolash prinsiplari va dorilar farmakokinetikasi.

Anabolik steroidlar va jinsiy gormonlar preparatlari turlari, davolash prinsiplari va dorilar farmakokinetikasi.

28-mavzu. Tireoid gormonlar va glyukokortikoid preparatlar va dorilar farmakokinetikasi.

Tireoid gormonlar va glyukokortikoid preparatlarni ishlatilishda dorilar farmakokinetikasi.

29-mavzu. Allergik kasalliklar, kelib chiqishi, davolash prinsiplari va dorilar farmakokinetikasi.

Allergik kasalliklar, kelib chiqishi, davolash prinsiplari va dorilar farmakokinetikasi.

30-mavzu. Immunitizatsiya kasalliklari, kelib chiqishi, davolash prinsiplari va dorilar farmakokinetikasi.

Immunitizatsiya kasalliklari, kelib chiqishi, davolash prinsiplari va dorilar farmakokinetikasi.

31-mavzu. Antibakterial dorilarning moddalarini qo'llash, davolashdagi roli va dorilar farmakokinetikasi.

Antibakterial dorilarning moddalarini qo'llash, davolashdagi roli va dorilar farmakokinetikasi.

32-mavzu. Virusli kasalliklar xamda ularda ishlatiladigan davolash prinsiplari va dorilar farmakokinetikasi.

Virusli kasalliklar xamda ularda ishlatiladigan davolash prinsiplari va dorilar farmakokinetikasi. Etiopatogenezi, kechishi, asoratlari va davolash prinsiplari.

33-mavzu. Onkologik kasalliklarni davolashda ishlatiladigan dorilarning moddalarini va dorilar farmakokinetikasi.

Onkologik kasalliklarni davolashda ishlatiladigan dorilarning moddalarini va dorilar farmakokinetikasi. Etiopatogenezi, kechishi, asoratlari va davolash prinsiplari.

34-mavzu. Dorivor o'simliklar davolashdagi prinsiplari va dorilar farmakokinetikasi.

Dorivor o'simliklar asosida ishlatiladigan dorilarning shakllari va ularning davolashdagi prinsiplari va dorilar farmakokinetikasi.

3.2. Modullardagi amaliy mashg'ulotlarni mavzulari, tashkil etish bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar

3.2.1. Amaliy mashg'ulotlarning mavzular ro'yxati:

IX-semestr bo'yicha:

1-mavzu. Klinik farmatsiya fani. Umumiy prinsiplari. Dorilarni organizmga kiritish yullari va so'rilishi. Ularning oqsillar bilan bog'lanishi va organizmda tarqalishi.

2-mavzu. Farmakokinetika fani to'g'risida tushuncha va uning vazifalari. Farmakokinetik o'lchovlar. Dorilarning moddalarini yuborish yo'llari va biosamaradorligi.

3-mavzu. Dorilarning so'rilish yo'llari va unga ta'sir etuvchi omillar Farmakokinetik jarayonlarni modellashtirish.

4-mavzu Dorilarning oziq-ovqatlar va b. moddalar bilan ta'sirlashuvi. Dorilarning o'zaro ta'sirlashuvi. Dorilarning nojo'ya ta'sirlari va ularni oldini olish tadbirlari.

5-mavzu Emizikli va xomilador ayollarda dorilar kinetikasining o'ziga xosligi. 6-mavzu. Yosh bolalar va qariyalarda dorilar kinetikasining o'ziga xosligi.

7-mavzu. Amalda tasdiqlangan tibbiyot. Ratsional farmakoterapiya.

8-mavzu. YUJK, kelib chiqishi, patogenezi, davolash prinsiplari va dorilar farmakokinetikasi.

9-mavzu. Aritmiyalarning ularning davolashda ishlatiladigan dorilarning ishlatilish prinsiplari.

10-mavzu. Yurak yetishmovchiligining turlari, davolash prinsiplari.

11-mavzu. Ateroskleroz kasalligini davolash prinsiplari.

12-mavzu. Arterial gipertenziyalar, patofiziologiyasi, davolash usullari va dorilar farmakokinetikasi.

13-mavzu. Bronxitlar va pnevmoniyalarni davolashda ishlatiladigan dorilarning moddalarini va dorilar farmakokinetikasi.

14-mavzu. Bronxial astma, kelib chiqishi, patogenezi, davolash prinsiplari va dorilar farmakokinetikasi.

15-mavzu. Kamqonlik, kelib chiqishi, turlari, davolash prinsiplari va dorilar farmakokinetikasi.

16-mavzu. Qon ivishiga ta'sir etuvchi dorilarning klinik farmatsiyaning roli va dorilar farmakokinetikasi.

17-mavzu. MNTrni susaytiruvchi dorilarning moddalarini bilan davolash prinsiplari va dorilar farmakokinetikasi.

18-mavzu. Psixostimulyator dorilarning moddalarini ishlatilishda farmakokinetikasi va dorilar farmakokinetikasi.

10-semestr bo'yicha:

19-mavzu. Gastritlar. Oshqozon va 12 barmoq ichak yara kasalligi. Kelib chiqishi, patogenezi, davolash prinsiplari va dorilar farmakokinetikasi.

20-mavzu. Ichak faoliyatiga ta'sir etuvchi dorilarning moddalarini va dorilar farmakokinetikasi.

21-mavzu. Jigar va o't yo'llari kasalliklarini davolashda ishlatiladigan dorilarning moddalarini va dorilar farmakokinetikasi.

22-mavzu. Buyrak kasalliklari, kelib chiqishi, davolash prinsiplari.

23-mavzu. Buyrak tosh kasalliklari kelib chiqishi, davolash prinsiplari va dorilar farmakokinetikasi.

24-mavzu. YAQNV va ularning tibbiyotda ishlatilishi va dorilar farmakokinetikasi.

- Yurak qon tomir tizimiga kasalliklarida klinik farmatsiya va farmakokinetika asoslarini bilish
- Yuqori nafas yo'llari kasalliklarida klinik farmatsiya va farmakokinetika asoslarini bilish
- Markaziy nerv tizimi kasalliklarida klinik farmatsiya va farmakokinetika asoslarini dori moddalarining nojo'ya ta'sirlarini va uning oldini olishni o'rgatish.

10-semestr bo'yicha:

- talabalarni tibbiyotda qo'llanadigan asosiy dori vositalarining ishlatilishi xususiyatlarini,
- Gormonal va immun tizimi kasalliklari etiologiyasi
- Yallig'lanish kasalliklar patogenezi
- kasalliklar simptomlari va davolash printsiplari
- antimitrob vositalarni qo'llash va onkologik kasalliklarda dori vositalarni qo'llashni bilish
- dori vositalarini tanlash, ularni birga qo'llashni bilish
- dori vositalarini kinetik ko'rsatkichlari va parametrlari
- dori moddalarining nojo'ya ta'sirlarini va uning oldini olishda buyuriladigan dori vositalar

Modul davomida egallanadigan kompetensiyalar (nomi, kodi) ro'yhati:

- UK¹ 1. Abstrakt fikrlash, tahlil qilish, sintez qilish qobiliyati;
- UK 2. O'z-o'zini rivojlantirish, o'zini o'zi anglash, o'z-o'zini tarbiyalash, ijodiy salohiyatidan foydalanish qobiliyati;
- UK 3. Jamoada ishlashga tayyorlik, ijtimoiy, etnik, konfessional va madaniy farqlarni bag'rikenglik bilan qabul qilish;
- UK 4. Favquloddagi vaziyatlarda birinchi tibbiy yordam texnikasi, himoya usullarini qo'llashga tayyorlik;
- UK² 1. Axborot, bibliografik resurslardan, tibbiyot terminologiyasidan, axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalangan holda va axborot xavfsizligining asosiy talablarini hisobga olgan holda kasbiy faoliyatning standart vazifalarini hal qilishga tayyorlik;
- UKK 2. Kasbiy faoliyat muammolarini hal qilish uchun og'zaki va yozma shakllarda rus va chet tillarida muloqotga tayyorlik;
- UKK 3. Kasbiy xatolarning oldini olish uchun o'z faoliyati natijalarini tahlil qilish qobiliyati va tayyorligi;

¹ UK - umumiy kompetensiya

² UKK - umumiy kasbiy kompetensiya

- 25-mavzu. Revmatik kasalliklar va ularni davolash printsiplari va dori-dorilar farmakokinetikasi.
- 26-mavzu. Qandli diabet, turlari, davolash printsiplari va dori-dorilar farmakokinetikasi.
- 27-mavzu. Anabolik steroidlar va jinsiy gormonlar preparatlari turlari, davolash printsiplari va dori-dorilar farmakokinetikasi.
- 28-mavzu. Tireoid gormonlar va glyukokortikoid preparatlar va dori-dorilar farmakokinetikasi.
- 29-mavzu. Allergik kasalliklar, kelib chiqishi, davolash printsiplari va dori-dorilar farmakokinetikasi.
- 30-mavzu. Immun tizimi kasalliklari, kelib chiqishi, davolash printsiplari va dori-dorilar farmakokinetikasi.
- 31-mavzu. Antibakterial dori moddalarini qo'llash, davolashdagi roli va dori-dorilar farmakokinetikasi.
- 32-mavzu. Virusli kasalliklar xamda ularni davolashdagi davolash printsiplari va dori-dorilar farmakokinetikasi.
- 33-mavzu. Onkologik kasalliklarni davolashda ishlatiladigan dori moddalarini va dori-dorilar farmakokinetikasi.
- 34-mavzu. Dorivor o'simliklar davolashdagi printsiplari va dori-dorilar farmakokinetikasi.

3.2.2. Amaliy mashg'ulotlarni tashkil etish bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qo'riqlari bilan jixozlangan auditoriyada o'tkaziladi.

Amaliy mashg'ulot davomida aniq bir mavzularni nazariy jixatdan chuqur o'rganish, tahlil qilish, savol-javob, suxhat, vaziyatli masalalarni va test savollarini echish orqali mavzu o'zlashtiriladi.

Amaliy mashg'ulatlarni o'tkazishda quyidagi didaktik tamoyillarga amal qilinadi:

- Amaliy mashg'ulot maqsadini aniq belgilash;
- Talabalarda pedagogik texnologiyalarni qo'llagan xolda mavzuga qiziqishni uyg'otish;
- Talabada natijani mustaqil qo'lga kiritish imkoniyatini ta'minlash.
- Talabani nazariy-metodik jihatdan tayyorlash.

3.2.3. Modulni o'qitish davomida egallanadigan amaliy ko'nikmalar va kompetensiyalar

Modul davomida egallanadigan amaliy ko'nikmalar ro'yhati:

O'quv (klinik) amaliyotni o'tish davrida talabalar quyidagi amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirishlari ko'zda tutilgan:

9-semestr bo'yicha:

- talabalarni tibbiyotda qo'llanadigan asosiy dori vositalarining farmakokinetik ko'rsatkichlarini.
- dori vositalari farmakokinetikasi va ko'rsatkichlarini bilish

- UKK 4. Kasbiy muammolarni hal qilishda asosiy fizik, kimyoviy, matematik va boshqa tabiatshunoslik tushunchalari va usullaridan foydalanishga tayyorlik;
- UKK 5. Ilmiy tadqiqotlarda ishtirok etish qobiliyati;
- UKK 6. Fuqarolarning sog'lig'ini muhofaza qilishga qaratilgan yangi usul va uslublarni amalga oshirishda ishtirok etishga tayyorlik.

Modul davomida laboratoriya mashg'ulotlarini tashkil etish bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar:

Amaliy mashg'ulotdagi amaliy ko'nikmalarga o'rgatish jarayoni batafsil rejalashtiriladi va bir necha bosqichni o'z ichiga oladi:

1. Birinchi bosqich – mashg'ulotning maqsadi va vazifalaridan kelib chiqqan holda o'rganilayotgan amaliy ko'nikmani o'rganish motivatsion asosi aniqlanadi, uning nazariy jihatlarini muhokama qilinadi. Amaliy ko'nikmalarni amalga oshirish uchun kerakli asbob-uskunalar bilan ishlash mexanizmi, ishlatish qoidalarini bilan talabalar tanishtiriladi.

Birinchi bosqichni amalga oshirish uchun kafedrada barcha asbob-uskunalar mavjud va ishlari holatda bo'lishi lozim.

2. Ikkinchi bosqich – amaliy ko'nikmani namoyish qilib berish va ko'p marta mashq qilish. Bu bosqichni amalga oshirish uchun amaliy ko'nikmalarni qadamma qadamm algoritmi o'qituvchi tomonidan va videofilmlar orqali namoish etiladi, algoritim asosida bosqichma bosqich to'g'ri bajarishga alohida e'tibor qaratiladi. Talaba amaliy ko'nikmani mustaqil, biroq o'qituvchi nazorati ostida bajaradi.

Ikkinchi bosqichni amalga oshirish uchun kafedra tomonidan ishlab chiqilgan amaliy ko'nikmalar qadamma qadamm algoritmi va videofilmi, o'quv-uslubiy qo'llanmasi, bajarish sxemasi yoki texnikasi va h.k., baholash mezonlari ishlab chiqilgan bo'lishi lozim. Asbob-uskunalar, reaktivlar va kerakli shart-sharoitlar yaratilishi lozim. Bu bosqichda o'qituvchi nazorat qiladi va kerak bo'lganda talabalar ishidagi xatoliklarni to'g'irlaydi. Bu jarayonda talaba harakatlari videotasvirga olinib o'ziga namoish etilishi, kritik muhokama qilinishi mumkin. Talaba, uning xatosi nimada ekanligini, o'qituvchiga va boshqa talabalarga tushuntirib beradi. Interfaollik shunda namoyon bo'ladi, bunda boshqa talabalar ekspert sifatida chiqishda va o'qitilayotgan talabaning amaliy ko'nikmani to'g'ri o'zlashtirganligini baholashda ishtirok etadilar. Amaliy ko'nikma avtomatizm darajasigacha etkazilishi maqsadga muvofiq.

3. Uchinchi bosqichni amalga oshirish uchun kafedra tomonidan ishlab chiqilgan o'quv-uslubiy qo'llanmalar, vaziyatli masalar va testlar to'plami, keyslar, ishlatilishi lozim. Interfaollik shunda namoyon bo'ladi, bunda boshqa talabalar nafaqat ekspert sifatida chiqishda va o'qitilayotgan talabaning amaliy ko'nikmani to'g'ri o'zlashtirganligini baholashda balki komandada ishlashda ishtirok etadilar.

4. To'rtinchi bosqich – hulosa. Bu bosqichda o'qituvchi talaba tomonidan olingan bilim va egallagan ko'nikmani turli hil vaziyatlarda, faoliyat jarayonida to'g'ri va to'liq qo'llay olishiga ishonch hosil qilishi kerak va shunda amaliy ko'nikma o'zlashtirildi deb xisoblanadi.

Mashg'ulot yakunida o'qituvchi har bir talabaning amaliy ko'nikmani o'zlashtirganligini tasdiqlaydi. Talaba amaliy ko'nikmani o'zlashtira olmagan vaziyatlarda, mashg'ulotdan tashqari vaqtda mustaqil o'zlashtirish tavsiya etiladi va o'qituvchiga qayta topshiradi. Talaba barcha amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirgan holda modulni o'zlashtirgan hisoblanadi.

4. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar, tashkil etish bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

4.1. Tavsiya etilayotgan mustaqil ishlarning mavzular ro'yhati:

9-semestr bo'yicha:

1-mavzu. Klinik farmatsiya fani. Umumiy prinsiplari. Dorilarni organizmga kiritish yullari va so'rilishi. Ularning oqsillar bilan bog'lanishi va organizmda tarqalishi.

2-mavzu. Farmakokinetika fani to'g'risida tushuncha va uning vazifalari. Farmakokinetik o'lchovlar. Dori moddalarini yuborish yo'llari va biosamaradorligi.

3-mavzu. Dori moddalarining so'rilish yo'llari va unga ta'sir etuvchi omillar. Farmakokinetik jarayonlarni modellashtirish.

4-mavzu Dori moddalarining oziq-ovqatlar bilan b. moddalar bilan ta'sirlashuvi. Dorilarning o'zaro ta'sirlashuvi. Dorilarning nojo'ya ta'sirlari va ularni oldini olish tadbirlari.

5-mavzu Emizikli va xomilador ayollarda dorilar kinetikasining o'ziga xosligi.

6-mavzu. Yosh bolalar va qariyalarda dorilar kinetikasining o'ziga xosligi.

7-mavzu. Amalda tasdiqlangan tibbiyot. Ratsional farmakoterapiya.

8-mavzu. YUIK, kelib chiqishi, patogenez, davolash prinsiplari va dorilar farmakokinetikasi.

9-mavzu. Aritmiyalari va ularning davolashda ishlatiladigan dorilarning ishlatilish prinsiplari.

10-mavzu. Yurak yetishmovchiligining turlari, davolash prinsiplari.

11-mavzu. Ateroskleroz kasalligini davolash prinsiplari.

12-mavzu. Arterial gipertenziyalari, patofiziologiyasi, davolash usullari va dorilar farmakokinetikasi.

13-mavzu. Bronxitlar va pnevmoniyalarni davolashda ishlatiladigan dori moddalarini va dorilar farmakokinetikasi.

14-mavzu. Bronxial astma, kelib chiqishi, patogenez, davolash prinsiplari va dorilar farmakokinetikasi.

5-mavzu. Kamqonlik, kelib chiqishi, turlari, davolash prinsiplari va dorilar farmakokinetikasi.

16-mavzu. Qon ivishiga ta'sir etuvchi dori moddalarining klinik farmatsiada roli va dorilar farmakokinetikasi.

17-mavzu. MNTrni susaytiruvchi dori moddalarini bilan davolash prinsiplari va dorilar farmakokinetikasi.

18-mavzu. Psixostimulyator dori moddalarini ishlatilishida farmakokinetikasi va dorilar farmakokinetikasi.

10-semestr bo'yicha:

19-mavzu. Gastritlar. Oshqozon va 12 barmoq ichak yara kasalligi. Kelib chiqishi, patogenezi, davolash prinsiplari va dorilar farmakokinetikasi.

20-mavzu. Ichak faoliyatiga ta'sir etuvchi dori moddalari va dorilar farmakokinetikasi.

21-mavzu. Jigar va o't yo'llari kasalliklarini davolashda ishlatiladigan dori moddalari va dorilar farmakokinetikasi.

22-mavzu. Buyrak kasalliklari, kelib chiqishi, davolash prinsiplari.

23-mavzu. Buyrak tosh kasalliklari kelib chiqishi, davolash prinsiplari va dorilar farmakokinetikasi.

24-mavzu. YAQNV va ularning tibbiyotda ishlatilishi va dorilar farmakokinetikasi.

25-mavzu. Revmatik kasalliklar va ularni davolash prinsiplari va dorilar farmakokinetikasi.

26-mavzu. Qandli diabet, turlari, davolash prinsiplari va dorilar farmakokinetikasi.

27-mavzu. Anabolik steroidlar va jinsiy gormonlar preparatlar turlari, davolash prinsiplari va dorilar farmakokinetikasi.

28-mavzu. Tireoid gormonlar va glyukokortikoid preparatlar va dorilar farmakokinetikasi.

29-mavzu. Allergik kasalliklar, kelib chiqishi, davolash prinsiplari va dorilar farmakokinetikasi.

30-mavzu. Immunitizim kasalliklari, kelib chiqishi, davolash prinsiplari va dorilar farmakokinetikasi.

31-mavzu. Antibakterial dori moddalarini qo'llash, davolashdagi roli va dorilar farmakokinetikasi.

32-mavzu. Virusli kasalliklar xamda ularni davolashdagi davolash prinsiplari va dorilar farmakokinetikasi.

33-mavzu. Onkologik kasalliklarni davolashda ishlatiladigan dori moddalari va dorilar farmakokinetikasi.

34-mavzu. Dorivor o'simliklar davolashdagi prinsiplari va dorilar farmakokinetikasi.

4.2. Tavsiya etilayotgan mustaqil ishlarning shakllari:

Talaba mustaqil ishini tayyorlashda muayyan modulning xususiyatlarini hisobga olgan holda quyidagi shakllardan foydalanish tavsiya etiladi:

- darslik va o'quv qo'llanmalar bo'yicha ma'ruzalar qismini o'zlashtirish;
- maxsus adabiyotlar bo'yicha modullar bo'limlari yoki mavzulari ustida ishlash;
- yangi texnikalarni, biologik tekshiruv asboblari, jarayonlar va texnologiyalarni o'rganish;

- talabning o'quv-ilmiy-tadqiqotishlarini bajarish bilan bog'liq bo'lgan modullar bo'limlari va mavzularni chuquro'rganish;

- faol va muammoli o'qitish uslubidan foydalaniladigan o'quv mashg'ulotlari;

- masofaviy (distantion) ta'lim.

- berilgan mavzu bo'yicha axborot (referat) tayyorlash;

- modulning bo'limlari yoki mavzulari ustida maxsus yoki ilmiy adabiyotlar (monografiyalar, maqolalar) bo'yicha ishlash va ma'ruzalar qilish;

- vaziyatli muammolarga yo'naltirilgan vaziyatli masalalar echish;

- keys (real vaziyatli masalalar asosida case-study) yechish.

- grafik organayzerlarni ishlab chiqish va to'ldirish;

- krossvordlar tuzish va yechish;

- prezentatsiya va videoroliklar tayyorlash hamda mustaqil ish jarayonida keng qo'llash.

4.3. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlarni tashkil etish bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar:

Modul bo'yicha mustaqil ish auditoriya va auditoriyadan tashqari o'tkaziladi.

Talaba mustaqil ishini tashkil etishda quyidagi shakllardan foydalaniladi:

- Auditoriya mashg'ulotlaridan tashqari trenajyor, rulyaj va simulyatsion zallarda/markazlarda tasdiqlangan amaliy ko'nikmalarni pedagog nazoratida son va sifat jixatdan bajarish va amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirish daftarlari aks ettirish;

- Tibbiyot OTM klinikalari va klinik o'quv bazalarida auditoriyadan tashqari tashkilatirilgan klinik navbatchilikda tasdiqlangan amaliy ko'nikmalarni navbatchi, shifokor-pedagog nazoratida son va sifat jixatdan bajarish va navbatchilik daftarlari aks ettirish;

- Bemorlar kuratsiyasida davolovchi yoki navbatchi shifokor bilan nazorat qilishda ishtirok etish;

- Axoli orasida sanitar oqartuv ishlarni suxbat va ma'ruzalarni o'tkazish;

- Ayrim nazariy mavzularni o'quv adabiyotlari yordamida mustaqil o'zlashtirish;

- Berilgan mavzu bo'yicha axborot (referat) tayyorlash;

- Modulning bo'limlari yoki mavzulari ustida maxsus yoki ilmiy adabiyotlar (monografiyalar, maqolalar) bo'yicha ishlash va ma'ruzalar qilish;

- Vaziyatli va klinik muammolarga yo'naltirilgan vaziyatli masalalar echish;

- Keys (real klinik vaziyatlar va klinik vaziyatli masalalar asosida case-study) echish.

- Grafik organayzerlarni ishlab chiqish va to'ldirish;

- Krossvordlar tuzish va echish;

- Prezentatsiya va videoroliklar tayyorlash hamda mustakil ish jarayonida keng qo'llash;

5. Modul bo'yicha talabalar bilimni baholash va nazorat qilish mezonlari.

Baholash mezonlari O'zbekiston Respublikasi oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2018-yil 9-avgustdagi № 19-2018-sonli buyrug'iga hamda O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 5-iyundagi 3775-sonli qaroriga asosan ta'lim sifatini oshirish va ularning mamlakatda amalga oshirilayotgan keng ko'lamli islohotlarda faol ishtirok etish maqsadida tuzilgan.

Talabalarining fan bo'yicha bilimlarini baholash semestr (o'quv yili) davomida muntazam ravishda o'tkaziladi. Patologiya faniga kirish moduli bo'yicha nazorat turlari va baholash mezonlari haqidagi ma'lumot modul bo'yicha birinchi mashg'ulotda talabalarga e'lon qilinadi. Talabalarining modul bo'yicha o'zlashtirish darajasining Davlat ta'lim standartlariga muvofiqligini ta'minlash uchun quyidagi nazorat turlari o'tkaziladi:

- joriy baholash (JN);
- oraliq baholash (ON);
- yakuniy baholash (YaN).

JORIY NAZORAT (JN)

Joriy baholashda talabaning modul mavzulari bo'yicha bilim, amaliy ko'nikma va kompetentsiyalarini egallash darajasini aniqlash va baholab borish ko'zda tutiladi. Klinik farmatsiya va farmakokinetika asoslari moduli bo'yicha JB og'zaki yoki yozma, o'rgatuvchi-nazorat testlari, tarqatma materiallari bilan ishlash, vaziyatli masalalar, laboratoriyada ishlash ma'lumotlarini o'rganish, uyga berilgan vazifalarni tekshirish va shu kabi boshqa shakllarda o'tkazilishi mumkin. Baholashda talabaning bilim darajasi, amaliy mashg'ulot materiallarini o'zlashtirishi, nazariy material muhokamasida va ta'limning interaktiv usullarida ishtirokining faollik darajasi, shuningdek, amaliy bilim va ko'nikmalarni o'zlashtirish darajasi, kompetentsiyalarini egallash (ya'ni nazariy, analitik va amaliy yondoshuvlar) hisobga olinadi. Har bir mashg'ulotda barcha talabalar baholanishi shart. Maksimal ball 100, o'tish bali 55 ball. Joriy baholashda talabalar bilimi ta'lim modeliga asoslangan holda quyidagi bosqichlarda amalga oshiriladi: nazariy va amaliy qism (50-50).

Joriy baholash uchun 7.5 kredit ajratiladi:

9-semestr bo'yicha

- dori vositalari farmakokinetikasi va ko'rsatkichlarini bilish - 1,0 kredit
- Yurak qon tomir tizimiga kasalliklarida klinik farmatsiya va farmakokinetika asoslarini bilish -1,0 kredit
- Yuqori nafas yo'llari kasalliklarida klinik farmatsiya va farmakokinetika asoslarini bilish -1,0 kredit
- Markaziy nerv tizimi kasalliklarida klinik farmatsiya va farmakokinetika asoslarini bilish - 1,0 kredit

Talaba xar bir bo'limdan belgilangan kreditlarni to'plaganidan keyingina oraliq va yakuniy nazoratlarga kiritiladi.

10-semestr bo'yicha

- O'vqat xazm qilish tizimi kasalliklarida klinik farmatsiya va farmakokinetika asoslarini bilish - 1,0 kredit

- Gormonal va immun tizimi kasalliklarida klinik farmatsiya va farmakokinetika asoslarini bilish -1,0 kredit

-Yallig'lanish jarayonlarida, antimitikrob vositalarni qollash va onkologik kasalliklarida klinik farmatsiya va farmakokinetika asoslarini bilish -1, 5 kredit

Talaba xar bir bo'limdan belgilangan kreditlarni to'plaganidan keyingina oraliq va yakuniy nazoratlarga kiritiladi.

JNda saralash (o'tish) ballidan kam ball to'plagan va uzli sabablarga ko'ra nazoratda qatnasha olmagan talabaga qayta topshirish uchun, navbatdagi shu nazorat turigacha, songgi JN uchun yakuniy nazotargacha bo'lgan muddat beriladi.

JN da talaba ajratilgan kreditni toliq to'plashi shart, shundagina u yakuniy nazoratga (YaN) kiritiladi.

Kasalligi sababli darslarga qatnashmagan hamda belgilangan muddatlarda JNni topshira olmagan talabalarga fakultet dekani farmoyishi asosida, o'qishi boshlanganidan so'ng ikki hafta muddatda topshirishga ruxsat beriladi.

Semestr yakunida modul bo'yicha JN da saralash balidan kam ball to'plagan talaba akademik qarzdor hisoblanadi.

Akademik qarzdor talabalarga semester tugaganidan keyin qayta o'zlashtirish uchun bir oy muddat beriladi. Shu muddat davomida modulni o'zlashtira olmagan talaba fakultet dekani tavsiyasiga ko'ra belgilangan tartibda rektorning buyrug'i bilan talabalar safidan chetlashtiriladi.

ORALIQ NAZORAT(ON)

- Seminar mashg'ulotida og'zaki ko'rinishida qabul qilinadi. Ma'ruzachi o'qituvchi va seminar mashg'uloti o'qituvchisi tomonidan birgalikda o'tkaziladi. Maksimal ball 100, o'tish bali 55 ball.

-Oraliq nazoratda talabalar bilimi ta'lim modeliga asoslangan holda quyidagi bosqichlarda amalga oshiriladi: nazariy va amaliy qism.

-Oraliq nazorat uchun 0 kredit ajratiladi:

-Talaba xar bir nazoratdan belgilangan kreditlarni to'plaganidan keyingina yakuniy nazoratga kiritiladi.

Ball	ECTS baho	ECTS ning ta'rifi		Ba-ho	Ta'rifi
86-100	A	"a'lo" – a'lo natija, minimal hatoliklar bilan	modul dasturining barcha bo'limlari bo'yicha tizimli, to'la va chuqur bilimga ega bo'lishi, zarur dalillar bilan asoslay olishi; terminologiyadan (shu jumladan, ilmiy, xorijiy tilda ham) aniq, o'z	5	a'lo

81-85	B	"juda yaxshi" – o'rtadan yuqori natija, ayrim hatoliklar bilan	4	yaxshi	o'rinda foydalanishi, savollarga javobni mantiqan to'g'ri, stilistik savodli ravishda ifodalashi; muammoli savollarni aniqlashi, o'z qarashlarini ilmiy-amaliy tilda asoslab bera olishi; modulning tayanch tushunchalarini bilishi va uni qisqa vaqt ichida ilmiy va amaliy masalalarni echishda samarali qo'llay olishi; nostandart vaziyatlarda muammolarni mustaqil va ijodiy hal qila olish qobiliyatini ko'rsata olishi; amaliy ko'nikmalarni mustaqil ravishda to'liq bajara olishi (sifati va belgilangan soni jihatdan) va kompetensiyalarni to'liq egallashi; amaliy masalalarni qisqa, asoslangan va ratsional ravishda hal etishi; modul dasturida tavsifiya etilgan asosiy va qo'shimcha adabiyotlarni to'liq va chuqur o'zlashtirishi; modul bo'yicha nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini anglash, ularga tanqidiy baho berish va boshqa modullar ilmiy yutuqlarini qo'llay olishi; nazariyva amaliy mashg'ulotlarda butun semestr mobaynida ijodiy va mustaqil qatnashishi, guruhli muhokamalarda faol bo'lishi, vazifalarni bajarishda yuqori madaniyat darajasiga ega bo'lishi lozim;
71-80	C	"yaxshi" – o'rtacha natija, sezilarli hatoliklar bilan	4	yaxshi	modul dasturining barcha bo'limlari bo'yicha tizimli, to'la va chuqur bilimiga ega bo'lishi, zarur dalillar bilan asoslay olishi; terminologiyadan (shu jumladan, ilmiy, xorijiy tilda ham) aniq, o'z o'rinda foydalanishi, savollarga javobni mantiqan to'g'ri, stilistik savodli ravishda ifodalashi;

71-80	C	"yaxshi" – o'rtacha natija, sezilarli hatoliklar bilan	21	o'z fikrini isbotlashda yoki boshqa nazariy materialni bayon qilishda yuzaga kelgan noaniqliklarni mustaqil bartaraf eta olishi; modulning tayanch tushunchalarini bilishi, qisqa vaqt ichida ilmiy va kasbiy vazifalarni qo'yish hamda hal qilishda undan unumli foydalanishi; standart vaziyatlarda muammolarni o'quv dasturi doirasida mustaqil hal qila olishi; amaliy ko'nikmalarni mustaqil ravishda to'liq bajara olishi (sifati va belgilangan soni jihatdan) va kompetensiyalarni to'liq egallashi; amaliy mashg'ulotlarda normativ-huquqiy hujjatlarni yaxshi bilishini namoyish qilishi, ushbu bilimlarni yangi vaziyatlarda to'g'ri (lekin doim ham ratsional emas) qo'llay olishi, bajarilgan ish natijalarini etarli darajada rasmiylashtira olmaganligi; modul dasturida tavsifiya qilingan asosiy adabiyotlarni o'zlashtirishi; o'rganilayotgan modul bo'yicha nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini anglay olishi va ularga tanqidiy baho berishi; nazariy va amaliy mashg'ulotlarda butun semestr mobaynida ijodiy va mustaqil qatnashishi, guruhli muhokamalarda faol bo'lishi, vazifalarni bajarishda juda yaxshi madaniyat darajasiga ega bo'lishi lozim;
71-80	C	"yaxshi" – o'rtacha natija, sezilarli hatoliklar bilan	21	modul dasturining barcha bo'limlari bo'yicha tizimli, to'la va chuqur bilimiga ega bo'lishi, zarur dalillar bilan asoslay olishi, ammo bir oz kamchiliklar bilan; terminologiyadan (shu jumladan, ilmiy, xorijiy tilda ham) aniq, o'z o'rinda foydalanishi, savollarga javobni mantiqan to'g'ri, stilistik

60-70	D	"qoniqarli" – sust natija, qo'pol kamchilikl ar bilan	<p>savodli ravishda ifodalashi; o'z fikrini isbotlashda yoki boshqa nazariy materialni bayon qilishda yuzaga kelgan noaniqliklarni mustaqil bartaraf eta olishi; modulning tayanch tushunchalarini bilishi, qisqa vaqt ichida ilmiy va kasbiy vazifalarni qo'yish hamda hal qilishda undan umumli foydalanishi; standart vaziyatlarda muammolarni o'quv dasturi doirasida mustaqil hal qila olishi; amaliy ko'nikmalarni mustaqil ravishda bajara olishi (sifati va belgilangan soni jihatdan) va kompetensiyalarni egallashi, ammo bir oz kamchiliklar bilan; amaliy mashg'ulotlarda normativ-huquqiy hujjatlarni yaxshi bilishini namoyish qilishi, ushbu bilimlarni yangi vaziyatlarda to'g'ri (lekin doim ham ratsional emas) qo'llay olishi, bajarilgan ish natijalarini etarli darajada rasmiylashtira olmaganligi; modul dasturida tavsiya qilingan asosiy adabiyotlarni o'zlashtirishi; o'rganilayotgan modul bo'yicha nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini ang'lay olishi va ularga tanqidiy baho berishi; nazariy va amaliy mashg'ulotlarda butun semestr mobaynida ijodiy va mustaqil qatnashishi, guruhli muhokamalarda faol bo'lishi, vazifalarni bajarishda yaxshi darajaga ega bo'lishi lozim;</p>	3	Qoni qarli
-------	---	---	--	---	------------

55-59	E	"o'rtta" – minimal natijaga teng	<p>qiyinalganda, modul bo'yicha asosiy tushunchaga ega ekanligini namoyish etishi; amaliy ko'nikmalarni (sifati va belgilangan soni jihatdan) mustaqil ammo hatoliklar bilan to'liq bajara olishi; kompetensiyalarni mustaqil, ammo hatoliklar bilan egallashi; modulning umumiy tushunchalari bo'yicha qisman bilimiga ega bo'lishi va uni standart (namunaviy) vaziyatlarni hal etishda qo'llay olishi; pedagog xodim yordami bilan standart vaziyatlarni hal eta olishi; o'qilayotgan modul bo'yicha asosiy nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini ang'lashi, ularga baho bera olishi; nazariy va amaliy mashg'ulotlarda pedagog xodim rahbarligida qatnashishi, vazifalarni bajarishda etarli madaniyat darajasiga ega bo'lishi lozim;</p>	<p>davlat ta'lim standartlari (talablari) doirasida qoniqarli bilim hajmiga ega bo'lishi; terminologiyani ishlatishi, savollarga javoblarni to'g'ri bayon qilishi, lekin bunda ayrim qo'pol xatolarga yo'l qo'yishi; javob berishga yoki ayrim maxsus ko'nikmalarni namoyish qilishda qiyinalganda va hatolarga yo'l qo'yganda, modul bo'yicha asosiy tushunchaga ega ekanligini namoyish etishi; amaliy ko'nikmalarni (sifati va belgilangan soni jihatdan) mustaqil emas va hatoliklar bilan to'liq bajara olishi; kompetensiyalarni mustaqil emas va hatoliklar bilan egallashi; modulning umumiy tushunchalari</p>
-------	---	----------------------------------	---	--

[illegible]

YAKUNIY NAZORAT (YaN)

Yakuniy nazoratga 0 kredit ajratiladi. YaN modul yakunida test shaklida o'tkaziladi. Bunda talabalarning kompetensiyalari va nazariy bilimlari tekshiriladi. Maksimal ball 100, o'tish bali 55 ball. YaNda saralash balini yig'omagan talaba YaNgundan o'tmagan va modulni o'zlashtirmagan deb hisoblanadi (JN to'liq kreditni yig'ib bo'lsa ham).

Kasalligi sababli yakuniy nazorat topshira olmagan talabalarga fakultet dekani farmoyishi asosida, o'qishni boshlaganidan so'ng ikki hafta muddatda topshirishga ruxsar beriladi.

Semestr yakunida yakuniy nazoratda saralash balidan kam ball to'plagan talaba akademik qarzdor hisoblanadi.

Akademik qardor talabalarга semestr tugaganidan keyin qayta o'zlashtirish uchun bir oy muddat beriladi. Shu muddat davomida modulni o'zlashtira olmagan talaba fakultet dekani tavsiyasiga ko'ra belgilangan tarixda rektorning buyrug'i bilan talabalar saftidan chetlashtiriladi.

Talaba nazorat natijalaridan norozi bo'lsa, modul bo'yicha nazorat turi natijalari e'lon qilingan vaqtdan boshlab bir kun muayyanida fakultet dekaniga ariza bilan murojaat etishi mumkin. Bunday holda fakultet dekani taqdimnomasiga ko'ra rektor buyrug'i bilan 3 (uch) a'zodan kam bo'lmagan tarkibda apellyatsiya komissiyasi tashkil etiladi.

Apellyatsiya komissiyasi talabalarning arizalarini ko'rib chiqib, shu kunning o'zida xulosasini bildiradi.

Baholashning oʻrnatilgan talablar asosida belgilangan muddatlarda oʻtkazilishi hamda rasmiylashtirilishi fakultet dekani, kafedra mudiri, oʻquv boʻlimi hamda ichki nazorat va monitoring boʻlimi tomonidan nazorat qilinadi.

Kurs ishi (lovihasi) bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar(mavjud emas):

Ishtab chiqarish amaliyotini tashkil etish bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar
(mavjud emas)

6. Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbalari

1. M.J. Allaeva, X.U. Aliyev. Klinik farmatsiya. Darslik. T. 2012 y. -255 b.
2. Maxsumov M.N. va b. Farmakokinetika. Darslik, T. Tafakkur, 2013y. -247 b.
3. Kats P.S., Maxkamova R.K., Mavlyanov I.R. Klinik farmakologiya. Darslik (o'zb., rus.). Toshkent. 2012.
4. Mamatov Yu. Klinik farmakologiya. Darslik (o'zb.). Toshkent, 2014.

31-54	FX	"qoniqarsi z" – minimal darajadagi bilimlarni olish uchun qo'shimch a mustaqil o'zlashtiri shi zarur	bo'yicha qisman bilimga ega bo'lishi va uni standart (namunaviy) vaziyatlarni hal etishda qo'llay olishi; pedagog xodim yordami bilan standart vaziyatlarni hal eta olishi; o'qilayotgan modul bo'yicha asosiy nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini anglashi, ularga baho bera olishi; nazariy va amaliy mashg'ulotlarda pedagog xodim rahbarligida qatnashishi, vazifalarni bajarishda etarli madaniyat darajasiga ega bo'lishi lozim.	2	Qoni qarsiz
0-30	F	"mutloq qoniqarsiz " – to'liq qayta o'zlashtiri shi lozim	davlat ta'lim standartlari (talablari) doirasida faqat ayrim fragmentar bilimlarga ega bo'lsa; ilmiy terminlarni ishlata olmasa yoki javob berishda jiddiy mantiqiy xatolarga yo'l qo'ysa; nazariy va amaliy mashg'ulotlarda passiv qatnashib, vazifalar bajarish madaniyatining past darajasiga ega bo'lsa; amaliy ko'nikmalarga va kompetensiyalarga ega bo'lmasa, o'z xatolarini hatto pedagog xodim tavsiyalari yordamida ham to'g'rilay olmasa.		

6.2. Qo'shimcha adabiyotlar:

1. Белоусов Ю.Б. Клиническая фармакология и фармакотерапия. Учебник (рус.) М., 2000. 425 б.
2. Бертрам Г., Катунг П. Базисная и клиническая фармакология в 2-х томах. (рус.). Учебник. С.-Петербург, 2008. 1120 б.
3. Метелица В.Э. Справочник кардиолога по клинической фармакологии. М., 2002. 303 б.
4. Рациональная фармакотерапия заболеваний органов пищеварения. Под ред. В.Т. Ивашкина. Учебник. М., 2003. 984 б.

6.3. Internet saytlari

1. <http://www.RMJ.ru>
2. www.medsearch.ru
3. www.medi.ru
4. www.rusmedserv.com
5. www.consilium-medicum.com
6. www.mediasphera.ru/clinical-evidence
7. www.pubmed.com
8. www.antibiotic.ru
9. <http://www.zivonet.uz>
10. <http://www.wikipedia.ru>
11. <http://www.Lex.uz>

"KLINIK FARMATSIYA VA FARMAKOKINETIKA ASOSLARI" MODULIDAN SILLABUS 9-semestr

Modulning to'liq nomi	Klinik farmatsiya va farmakokinetika asoslari		
Modul kodi:	Kredit hajmi: umumiy - 7,5 kredit Shundan: JB - 4 kredit: IX-semestr bo'yicha -dori vositalari farmakokinetikasi va ko'rsatkichlarini bilish - 1,0 kredit -Yurak qon tomir tizimiga kasalliklarida klinik farmatsiya va farmakokinetika asoslarini bilish -1,0 kredit - Yuqori nafas yo'llari kasalliklarida klinik farmatsiya va farmakokinetika asoslarini bilish -1,0 kredit -Markaziy nerv tizimi kasalliklarida klinik farmatsiya va farmakokinetika asoslarini bilish - 1,0 kredit	Modul o'tilish davri: 9-semestr	ECTS value:
Mutaxassislik	5510500 - Farmatsiya (turlari bo'yicha)	5-bosqich bakalavrlari	
Modulning davomiyligi	18 hafta		
O'quv soatlari hajmi:	Jami soat: Shuningdek: ma'ruza amaliy mashg'ulot mustaqil ta'lim	135 34 34 67	
O'quv modulining statusi	Umunkashiy modullar bloki		
OTM nomi, manzili			
Kafedra nomi			
Mazkur kursning	Ma'ruzachi Amaliy mashg'ulot o'tkazuvchilarning	E-mail:	

-dorilar samarasini organizmni funksional holatiga, ichki va tashqi faktorlarga, farmakodinamik va farmakokinetik xususiyatlariga bog'liq ravishda o'rgana olishi kerak.

Modulni yakunlaganda talaba bajara oladi:

9-semestr yakunida:

- kasallikni xarakteriga, ichki va tashqi omillarga bog'liq holatda dori moddalarini dozalashtirish;
- dori moddalarining o'zaro munosabatining asosiy ko'rinishlarini;
- dori moddalarini noo'rin qo'llaganda qayd etiluvchi nojo'ya ta'sirlarni;
- Respublikamizda hayotiy zarur dori-darmonlar ruxsatiga kirgan preparatlarni; aholiga o'z-o'zini davolashning salbiy oqibatlarini va ratsional davo usullarini tushuntira olishi kerak

"KLINIK FARMATSIYA VA FARMAKOKINETIKA ASOSLARI"

MODULDAN

SILLABUS

10-semestr

Modulning to'liq nomi	Klinik farmatsiya va farmakokinetika asoslari		
Modul kodi:	Kredit hajmi: umumiy - 7,5 kredit Shundan: JB – 3,5 kredit: X-semestr bo'yicha - Ovqat xazm qilish tizimi kasalliklarida klinik farmatsiya va farmakokinetika asoslarini bilish - 1,0 kredit - Gormonal va immun tizimi kasalliklarida klinik farmatsiya va farmakokinetika asoslarini bilish - 1,0 kredit - Y'allig'lanish jarayonlarida, antimikrob vositalarni qo'llash va onkologik kasalliklarida klinik farmatsiya va farmakokinetika asoslarini bilish - 1,5 kredit	Modul o'tilish davri: 10-semestr	ECTS value:
Mutaxassislik	5510500 - Farmatsiya (turlari bo'yicha)	5-bosqich bakalavrlari	

Modulning davomiyligi	16 hafta		
O'quv soatlari hajmi:	Jami soat:	270	
	Shuningdek:		
	ma'ruza	68	
	amaliy mashg'ulot	68	
	mustaqil ta'lim	134	
O'quv modulining statusi	Umunkasbiy modullar bloki		
OTM nomi, manzili			
Kafedra nomi			
Mazkur kursning o'qituvchilari haqida ma'lumot	Ma'ruzachi Amaliy mashg'ulot o'tkazuvchilarning F.I.SH.	E-mail:	
Mashg'ulot vaqti va joyi	Farmakologiya va klinik farmatsiya kafedrasida o'tiladi		
Modulning mazmuni	Mazkur modul talabalarini "Klinik farmatsiya va farmakokinetika asoslari" modulidan nazariy va amaliy bilimlarni, kerakli ko'nikmalarni egallashni ta'minlaydi.		
Prerekvizitlar	Dori moddalarining farmakologiyasini o'rganuvchi modul hisoblanadi		
Postrekvizitlar	Mutaxassislik bo'yicha kelgusi faoliyatlar uchun zaruriy bilimlar va ko'nikmalarni olib, farmasevtika tizimi uchun yuqori malakali va raqobatbardosh kadrlar sifatida shakllantirish		
Modulning maqsadi	Modulni o'qitishdan maqsad – eksperimental farmakologiyani asosini va modellarini xamda yo'l - yo'riqlarini o'rgatishdan iborat.		
Modulning vazifalari	Modulning vazifalari: - talabalarni tibbiyotda qo'llanadigan asosiy dori vositalarining ishlatilishi xususiyatlarini, - Gormonal va immun tizimi kasalliklari etiologiyasi Y'allig'lanish kasalliklar patogenezini kasalliklar simptomlari va davolash printsiplari antimikrob vositalarni qo'llash va onkologik kasalliklarda dori vositalarni qo'llash		

Modul bo'yicha talabalar bilimi, ko'nikma va malakalariga qo'yiladigan talablar	<ul style="list-style-type: none"> -dori vositalarini tanlash, ularni birga qo'llash. -dori vositalarini kinetik ko'rsatkichlari va parametrlari -dori moddalarining nojo'ya ta'sirlarini va uning oldini olishda buyuriladigan dori vositalar <p>Talaba tasavvurga ega bo'lishi kerak:</p> <ul style="list-style-type: none"> -talabalarni tibbiyotda qo'llanadigan asosiy dori vositalarining ishlatilishi xususiyatlarini, -Gormonal va immun tizimi kasalliklari etiologiyasi -Yallig'lanish kasalliklar patogenezini -kasalliklar simptomlari va davolash printsiplari -antimikrob vositalarni qollash va onkologik kasalliklarda dori vositalarni qo'llashni bilish -dori vositalarini tanlash, ularni birga qo'llashni bilish -dori vositalarini kinetik ko'rsatkichlari va parametrlari -dori moddalarining nojo'ya ta'sirlarini va uning oldini olishda buyuriladigan dori vositalar <p>Talaba bilishi shart:</p> <ul style="list-style-type: none"> - talabalarni tibbiyotda qo'llanadigan asosiy dori vositalarining ishlatilishi xususiyatlarini, - Gormonal va immun tizimi kasalliklari etiologiyasi - Yallig'lanish kasalliklar patogenezini - kasalliklar simptomlari va davolash printsiplari - antimikrob vositalarni qollash va onkologik kasalliklarda dori vositalarni qo'llash - dori vositalarini tanlash, ularni birga qo'llash. - dori vositalarini kinetik ko'rsatkichlari va parametrlari - dori moddalarining nojo'ya ta'sirlarini va uning oldini olishda buyuriladigan dori vositalar - noto'g'ri yozilgan retseptlarni tekshira bilish va ularni to'g'rilash; -dori vositalarni qaysi farmakologik guruxlarga taahuqligini va ularni boshqa preparatlar bilan almasha bilish; -dori vositalarini samarali va xavfsiz ishlata olishni <p>Talaba quyidagi ko'nikmalarga ega bo'lishi lozim:</p> <p>X - semester uchun</p> <ul style="list-style-type: none"> - talabalarni tibbiyotda qo'llanadigan asosiy dori vositalarining ishlatilishi xususiyatlarini, - Gormonal va immun tizimi kasalliklari etiologiyasi - Yallig'lanish kasalliklar patogenezini
---	---

	<ul style="list-style-type: none"> - kasalliklar simptomlari va davolash printsiplari - antimikrob vositalarni qollash va onkologik kasalliklarda dori vositalarni qo'llash - dori vositalarini tanlash, ularni birga qo'llash. - dori vositalarini kinetik ko'rsatkichlari va parametrlari -dori moddalarining nojo'ya ta'sirlarini va uning oldini olishda buyuriladigan dori vositalar -Dorilar bilan zaxarlanishda birinchi yordam ko'rsata olish -Yangi dorilarni izlash, farmakologiyasini o'rganish va turmushga tatbiq etish; -Maxsus dorilar qo'llanmalaridan foydalana bilish va ularni taxlil etish; -Dori vositalarini farmakodinamikasini va farmakokinetik xarakteristikasini bilgan holda samarali va xavfsiz ishlata olish.
Ta'lim berish usullari	amaliy mashg'ulotlar
Ta'minot	<p>Taqdimotlar, videoma'ruzalar, zamonaviy pedagogik texnologiyalar, elektron kutubxonasiga joylashtirilgan reruslar (darslik, o'quv-qo'llanma, ma'ruza matni, o'quv-uslubiy majmua, qo'shimcha adabiyotlar), vaziyatli masalalar, testlar to'plami, keyslar va boshqalar.</p>

O'qitish natijalari:

Modulni yakunlaganda talaba biladi:

- retseptsiz qabul qilinadigan dorilarga nisbatan asosiy talablarni baholay olish;
- dori moddalarining farmakologik ta'sirini va guruxlarini aniqlay olish;
- qayd etilishi mumkin bo'lgan nojo'ya ta'sirlarni oldini olish;
- dorilarni birgalikda tayinlay olish;
- dorilar samarasini organizmni funksional holatiga, ichki va tashqi faktorlarga, farmakodinamik va farmakokinetik xususiyatlariga bog'liq ravishda o'rgana olishi kerak.

Modulni yakunlaganda talaba bajara oladi:

10-semestr yakunida:

- kasallikni xarakteriga, ichki va tashqi omillarga bog'liq holatda dori moddalarini dozlashni;
- dori moddalarining o'zaro munosabatining asosiy ko'rinishlarini;
- dori moddalarini noo'r'in qo'llaganda qayd etiluvchi nojo'ya ta'sirlarni;
- Respublikamizda hayotiy zarur dori-darmonlar ruyxatiga kirgan preparatlarni; aholiga o'z-o'zini davolashning salbiy oqibatlarini va ratsional davo usullarini tushuntira olishi kerak